2024ལོའི་ཟླ་3ཚེས་14 ཕྱོགས་བསྡུས་གསར་འགྱུར། པར་ངོས་འདིའི་འགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།བྱམས་པ་ཚེ་རིང་། རེས་གཟའ་ཕུར་བུ། 3

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཉེ་ཆར། ཁྲེང་
ཀོན་ཆུས་བརྒྱད་གཅིག་ཁྲོམ་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་སྡེ་ཁུལ་
གྱིས་དྲ་མིག་ཅན་གྱི་ཆེད་དོན་སྐོར་ཞིབ་བྱེད་རིང་
ཁོངས་གཏོཊ་ཁུལ་གྱི་བོད་ལྗོངས་མགྲོན་ཁང་གི་འཚོ་
བའི་ཁུལ་གྱི་ཁོར་ཡུག་བཙོག་ཟིང་ཞན་གསུམ་གྱི་
གནད་དོན་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་རྗེས་འཕྲལ་མར་གཉིས་
ལྡན་དུད་སྦྲེལ་གྱི་འཐུས་མི་དང་དེ་བཞིན་མགྲོན་ཁང་
གི་ལས་དོན་མི་སྣ་30ལྷག་ཙམ་སྒྲིག་འཛུཊ་བྱས་ནས་
འཕྲོད་བསྟེན་བཅོས་སྒྲིག་གི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ་རེད།
ཡུལ་དངོས་སུ་ཚང་མས་ལག་ཏུ་ལྕགས་ཁྱེམ་

དང་ཟོར་བ་སོགས་ལག་ཆ་ཁྱེར་ནས་ཁུག་ཀྱོག་མ་
ལུས་པར་གཙང་སྦྲ་བྱས་ཏེ། ཁུལ་ཆུང་གི་སྒོ་རའི་
རྒྱབ་ཀྱི་མེ་ཏོག་ལྡུམ་རའི་ནང་གི་རྩྭ་ལྡུམ་དང་གང་
སར་སྦས་པའི་གད་སྙིགས་གཙང་སེལ་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་བྱས་པ་དང་སྦྲཊ། བར་ཁྱམས་ནང་བཞག་པའི་
དངོས་པོ་ཙག་ཙིག་གཙང་སེལ་བྱས་པ་རེད། ཚང་
མས་ཉིན་ཕྱེད་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་བརྒྱུད་གསར་
རྐྱང་གི་འཚོ་བའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བཏོད་ཡོད་པ་རེད།
བོད་ལྗོངས་མགྲོན་ཁང་གི་ཏང་དང་མང་ཚོགས་མི་
ཤུགས་ཐོན་ཁུངས་པུའི་ཀྲུའུ་རེན་བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེས་ང་ཚོས་
རྒྱ་མཚོ་སྡེ་ཁུལ་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཀའི་བླང་བྱ་ལྟར།
ལས་ཐོག་ཏང་ཡོན་དང་རྒྱབ་ཕྱོགས་མཁོ་སྒྲུབ་མི་སྣ་སྒྲིག་
འཛུགས་བྱས་ཏེ། མགྲོན་ཁང་གི་ཉེ་འཁོར་དང་ལྷག་
པར་དུ་འཚོ་བའི་ཁུལ་དུ་ཡུན་རིང་གནས་པའི་བཙོག་ཟིང་
ཞན་གསུམ་གྱི་གནད་དོན་གཅིག་སྡུད་ཐོག་བཅོས་སྒྲིག་

བྱས་ནས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་
ཁོར་ཡུག་ཕྱོགས་བསྡུས་བཅོས་སྒྲིག་ཆེན་མོའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་
དགོས་ངེས་ཀྱི་ལེཊ་སྐྱེས་ཕུལ་ཡོད་ཅེས་བཤད།
ཕྱིས་འབྱུང་། རྒྱ་མཚོ་སྡེ་ཁུལ་གྱིས་དྲ་མིག་
ཅན་གྱི་དོ་དམ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲ་མིག་ཚན་པ་ཁག་ཏུ་
བསྐྱོད་དེ་དངོས་པོ་ཙག་ཙིག་གང་བྱུང་དུ་སྤུངས་པ་
དང་། རླངས་འཁོར་གང་བྱུང་དུ་འཇོག་པ་སོགས་
ཚུལ་མིན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ལ་གཙོ་གནད་ཐོག་གྲལ་བཤེར་
བྱས་ནས་རང་གྲོང་གི་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་
ཁོར་ཡུག་ཕྱོགས་བསྡུས་བཅོས་སྒྲིག་ཆེན་མོའི་བྱ་སྤྱོད་
ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་སྲ་བརྟན་དུ་བཏང་སྟེ། མིའི་འཚོ་
སྡོད་ཁོར་ཡུག་བཅོས་སྒྲིག་གི་ནུས་པ་ཆེ་རུ་ཧུར་ཐག་
བཏང་བ་དང་། གནས་སྡོད་ལ་འཚམ་པའི་མཛེས་
སྡུག་ལྡན་པའི་སྡེ་ཁུལ་གཏོད་རྒྱུ་རེད།
（ཕུར་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

བརྒྱད་གཅིག་ཁྲོམ་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་སྡེ་ཁུལ་གྱིས་དྲ་མིག་ཅན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་བཅོས་སྒྲིག་གི་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་བ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། བློ་མཐུན་ཉེན་
རྟོག་པ་ལགས། ངའི་རླངས་འཁོར་གྱི་སྒེའུ་ཁུང་
བཅག་པར་མ་ཟད། རླངས་འཁོར་ནང་བཞག་
པའི་རྒྱུ་དངོས་ཡང་བརྐུས་འདུག ད་ལོའི་ཟླ་2
ཚེས་21ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་9པ་ཙམ་ལ་ཁྲེང་ཀོན་
ཆུས་སྤྱི་བདེ་ཡན་ལག་ཅུས་གླིང་ཕྲན་གཉིས་ཀྱི་
མངགས་གཏོང་ཁང་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཉེན་བརྡ་
འབྱོར་ནས་ཉི་འོད་གླིང་ཕྲན་གྱི་གནས་སྐབས་རླངས་
འཁོར་འཇོག་ས་ཞིག་ཏུ་བཞག་པའི་རླངས་འཁོར་གྱི་
སྒེའུ་ཁུང་བཅག་པར་མ་ཟད། རྒྱུ་དངོས་ཡང་
བརྐུས་འདུག་ཅེས་བཤད།
གྱོད་གཞི་ཐོན་རྗེས་གླིང་ཕྲན་གཉིས་ཀྱི་
མངགས་གཏོང་ཁང་གིས་འཕྲལ་དུ་བཅའ་སྡོད་བྱ་
ཡུལ་ཉེས་དོན་གྱོད་སྒྲུབ་རུ་ཁག་གིས་སྣེ་ཁྲིད་བྱ་རྒྱུའི་
བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་དང་། གྱོད་གཞི་སྒྲུབ་གཉེར་རུ་
ཁག་གིས་བརྟག་དཔྱད་ལས་དོན་སྤེལ་རྒྱུར་གཞོགས་
འདེགས་བྱས་པ་རེད། གྲོང་ཁྱེར་སྤྱི་བདེ་ཅུས་ཀྱི་
འབྲེལ་ཡོད་ཚན་པའི་གཞོགས་འདེགས་དང་རྒྱབ་
སྐྱོར་ཤུགས་ཆེན་འོག ཉེ་འཁོར་གྱི་ཚོང་དུད་ལ་
བཅར་འདྲི་དང་བརྙན་ལམ་སྐོར་ཞིབ་སོགས་ཀྱི་བྱ་
ཐབས་བརྒྱུད་ཟླ་2ཚེས་22ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་
18ཡོལ་ཙམ་ལ་བོགས་གཏོང་ཁང་པ་ཞིག་གི་ནང་

བསྡད་པའི་ཉེས་གསོག་དོགས་ཅན་སྐྱིད་ཆེ་གེ་མོ་
བདེ་བླག་ངང་འཛིན་བཟུང་བྱས་པར་མ་ཟད་དེའི་
སྡོད་ཁང་ནས་རྐུ་ཁྱེར་བྱས་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཡང་རྙེད་
ཡོད།
འདྲི་ཞིབ་རགས་ཙམ་བྱས་པ་བརྒྱུད། སྐྱིད་
ཆེ་གེ་མོས་ཚེས་21ཉིན་གྱི་ཐོ་རེངས་སུ་རླངས་འཁོར་
འཇོག་ས་ཞིག་ཏུ་རླངས་འཁོར་གྱི་སྒེའུ་ཁུང་བཅག་
པའི་བྱ་ཐབས་སྤྱད་དེ་རླངས་འཁོར་ནང་གི་ཐ་མག་
རྡར་ཚན་5（རིན་ཐང་སྒོར་5000ཟིན་པ）དང་།
དངུལ་སྨར་སྒོར་400 གློག་གསོག་འབོ་1 གློག་
སྒྲོན་1བཅས་རྐུ་ཁྱེར་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་བྱས་
ཡོད། མིག་སྔར། གྱོད་གཞི་དེ་བཅའ་སྡོད་བྱེད་
མཁན་ཉེས་དོན་གྱོད་སྒྲུབ་རུ་ཁག་གིས་སྔར་བས་
ཐག་གཅོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།
ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར་གཞིགས་ན། གྱོད་
གཞི་དེ་ཐོན་རྗེས་གླིང་ཕྲན་གཉིས་ཀྱི་མངགས་
གཏོང་ཁང་གིས་ཚད་མཐོའི་མཐོང་ཆེན་བྱས་ནས་
བསླབ་བྱ་དང་ལེན་བྱས་ཏེ་སྐྱོན་ཆ་འཕྲལ་མར་
བསལ་ནས་དུས་འགོའི་ལས་དོན་གྱི་རྨང་གཞིའི་
ཐོག སླར་ཡང་ཁོངས་གཏོགས་ཁུལ་གྱི་རླངས་
འཁོར་འཇོག་ས་ལ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་མཐིལ་རྟོགས་
དང་གྲལ་བཤེར་བྱས་ཏེ། ཆུ་ཚོད་24ནང་རྒྱུན་
ཆད་མེད་པར་གཙོ་གནད་ལམ་དུམ་དང་གཙོ་

གནད་ས་ཁོངས་ལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་སྐོར་ཞིབ་
དང་སྔོན་འགོག་ཚོད་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་སྤེལ་
ཡོད། འདི་གར་ཉེན་རྟོག་པས་རྒྱ་ཆེའི་རླངས་
འཁོར་གྱི་བདག་པོས་རླངས་འཁོར་ནི་ཉེན་སྲུང་
སྒམ་མིན་པས་རྩ་ཆེའི་དངོས་པོ་རླངས་འཁོར་ནང་
མི་འཇོག་པ་དང་། རླངས་འཁོར་འཇོག་སྐབས་
ཚད་ལྡན་གྱི་རླངས་འཁོར་འཇོག་ས་འདེམས་དགོས་
ལ་འགྲིམ་འགྲུལ་སྒྲིག་སྲོལ་ལ་བརྩི་སྲུང་ཞུ་བའི་
གནས་ཚུལ་འོག རླངས་འཁོར་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་
ཀྱིས་མི་ཚོགས་ཅུང་མང་བའི་ས་ཆ་དང་ལམ་དུམ་དུ་
འཇོག་དགོས་པ་ལས་ཁུག་ཀྱོག་ཏུ་གཏན་ནས་
འཇོག་མི་རུང་། མི་རླངས་འཁོར་ནས་ཁ་བྲལ་
རྗེས་རླངས་འཁོར་ནང་གི་རྩ་ཆེའི་དངོས་པོ་དཔེར་
ན་ལག་ཐོགས་ཁ་པར་དང་། ཁུག་མ། གློག་
རྡུལ་ཐོན་རྫས་སོགས་འཁྱེར་དགོས་པ་དང་།
ཅུང་ཆེ་བའི་རྩ་ཆེའི་དངོས་པོ་སྦས་ནས་འཇོག་
དགོས་པ་ལས་མངོན་ཆེ་སར་འཇོག་མི་རུང་།
རླངས་འཁོར་གྱི་བདག་པོས་ངེས་པར་དུ་རླངས་
འཁོར་ནས་ཁ་བྲལ་རྗེས་རླངས་འཁོར་གྱི་སྒོ་ཡག་པོ་
རྒྱག་པའི་གོམས་གཤིས་འཇགས་པར་བྱེད་དགོས་པ་
དང་། ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་ཚེ་རང་འགུལ་ཉེན་བརྡ་
གཏོང་བའི་སྒྲིག་ཆས་སྤྱོད་དགོས་པའི་དྲན་སྐུལ་
ཞུས་པ་རེད། （ཕུར་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ལྷ་སའི་སྤྱི་བདེས་རྐུ་ཁྱེར་གྱོད་གཞི་ཞིག་མགྱོགས་མྱུར་རྩད་ཆོད་པ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་སུ་
གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཟླ་3ཚེས་11ཉིན།
གསར་འགོད་པས་གྲོང་ཁྱེར་གནམ་གཤིས་ལས་ཁུངས་
ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱས་པར་གཞིགས་ན། གཟའ་འཁོར་
གོང་མར། རང་གྲོང་གི་ས་ཆ་མང་ཆེ་བར་གནམ་
དྭངས་ནས་སྤྲིན་པ་མང་པོ་འཁོར་བའི་གནམ་གཤིས་
གཙོ་བོ་བསྟན་པ་དང་། ལྷགས་པ་རྒྱག་ཚད་ཅུང་ཆེ་བ་
བྱུང་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་སྙེ་མོ་རྫོང་དུ་ལྷགས་པ་རྒྱག་
ཚད་ཆེ་བའི་གནམ་གཤིས་ཉིན་4བསྟན་པ་དང་།
འདམ་གཞུང་རྫོང་དང་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་དུ་
ལྷགས་པ་རྒྱག་ཚད་ཆེ་བའི་གནམ་གཤིས་ཉིན་1བསྟན་
ཡོད། རྫོང（ཆུས）ཁག་ལ་ཆར་ཆུ་བབས་མེད་པ་དང་
ས་ཆ་ཁག་གི་གཟའ་འཁོར་རེའི་ཆ་སྙོམས་དྲོད་ཚད་དེ་
རྒྱུན་གཏན་གྱི་དུས་མཚུངས་དང་བསྡུར་ན། ཧྲེ་ཧྲི་ཏུའུ་
2ནས་4བར་མཐོ་བ་ཡོད།
ངོ་སྤྲོད་བྱས་པར་གཞིགས་ན། གཟའ་འཁོར་
འདིར་རང་གྲོང་དུ་ཆར་པ་འབབ་ཚད་སྔར་བཞིན་
ཅུང་ཉུང་བ་དང་དྲོད་ཚད་མཐོ་ཙམ་ཡོད་པར་མ་
ཟད། ཡར་ཀླུང་གཙང་པོ་རྒྱུག་ཁུལ་དུ་ལྷགས་པ་རིམ་
པ་4ནས་5བར་རྒྱག་རྒྱུ་དང་ས་བབ་མཐོ་བའི་ཁུལ་དུ་
ལྷགས་པ་རིམ་པ་7ཡན་རྒྱག་རྒྱུ་རེད། བྱེ་བྲག་ནས་

བཤད། གཟའ་ཟླ་བ་ནས་གཟའ་ལྷག་པའི་བར།
རང་གྲོང་གི་ས་ཆ་མང་ཆེ་བར་སྤྲིན་པ་མང་པོ་འཁོར་རྒྱུ་
དང་། ཤར་རྒྱུད་དང་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ས་བབ་མཐོ་བའི་
ས་ཆར་ཁ་བ་ཐར་ཐོར་འབབ་རྒྱུ། གཟའ་ཕུར་བུ་
ནས་གཟའ་ཉི་མའི་བར་རྫོང（་ཆུས）ཁག་ཏུ་གནམ་
དྭངས་ནས་སྤྲིན་པ་མང་པོ་འཁོར་བའི་གནམ་གཤིས་
གཙོ་བོ་བསྟན་རྒྱུ་རེད། གྲོང་ཁྱེར་གནམ་གཤིས་ལས་
ཁུངས་ཀྱིས་གྲོས་འགོ་བཏོན་དོན། གཟའ་འཁོར་
འདིའི་དུས་མཚམས་ཁག་གཅིག་ལ་ལྷགས་པ་རྒྱག་ཚད་
ཅུང་ཆེ་བ་དང་། ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་རྒྱུད་དུ་བྱེ་མ་
དང་ཐལ་རྡུལ་ཐོན་སླ་བས་མུ་མཐུད་འགྲོ་ལམ་གྱི་
འགྲིམ་འགྲུལ་དང་མཁའ་ཐོག་གི་སྐྱེལ་འདྲེན་ལ་རྐྱེན་
ངན་མི་ཐོན་རྒྱུར་དོགས་ཟོན་བྱེད་དགོས་པ་དང་།
གྲོང་ཁྱེར་ནང་ཁུལ་གྱི་ལས་གྲྭའི་འདེགས་གདུང་དང་
བརྡ་ཁྱབ་བྱང་བུ་སོགས་བརྟན་དུ་གཏོང་དགོས་པ་
དང་ནགས་ཤིང་གི་ཡལ་ག་བཞུར་རྒྱུར་དོ་སྣང་བྱེད་
དགོས། མཁའ་རླུང་ཤས་ཆེ་བ་དང་མེ་སྐྱོན་རིམ་པ་
ཅུང་མཐོ་བས། ནགས་ཚལ་དང་རྩྭ་ཐང་གི་མེ་འགོག་
དང་། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མེ་སྤྱོད་བདེ་འཇགས་ལས་དོན་
ལ་མུ་མཐུད་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས།
（ཨོ་རྒྱན་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

གཟའ་འཁོར་འདིར་རང་གྲོང་གི་གནམ་གཤིས་དྲོད་ཚད་ཅུང་མཐོ་ཞིང་ས་ཆ་མང་པོར་ལྷགས་པ་ཆེན་པོ་རྒྱག་རྒྱུ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་སུ་
གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཉེ་ཆར། གསར་
འགོད་པས་ལྷ་སའི་འགག་སྒོ་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱས་པར་
གཞིགས་ན། ནེ་པ་ལའི་ཇ་ཁག་གཅིག་མཐའ་
མཚམས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཉོ་འཚོང་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་
སྐྱིད་གྲོང་འགག་སྒོར་བདེ་བླག་ངང་ནང་འདྲེན་བྱས་པ་
དང་། དེ་ནི་རང་ལྗོངས་ཀྱིས་སྐམ་སའི་འགག་སྒོ་
བརྒྱུད་ནེ་པ་ལའི་ཇ་ནང་འདྲེན་བྱེད་ཐེངས་དང་པོ་དེ་
ཡིན་པ་རེད།
ནེ་པ་ལའི་ཇ་བདེ་བླག་ངང་ནང་འདྲེན་བྱ་རྒྱུར་
འགན་ལེན་བྱ་ཆེད། ལྷ་སའི་འགག་སྒོའི་ཁོངས་
གཏོགས་སྐྱིད་གྲོང་འགག་སྒོས་རང་འགུལ་ངང་གཅིག་
གཏད་གཅིག་གི་སྲིད་ཇུས་སྒྲོག་འགྲེལ་བྱས་པ་དང་།
ཆེད་བསྐོས་མི་སྣས་མཐའ་མཚམས་མང་ཚོགས་ལ་སྲིད་
ཇུས་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་ལས་སྒོའི་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པ།
ནང་འདྲེན་བྱས་པའི་ཇའི་ནད་ཡམས་ཞིབ་བཤེར་བླང་
བྱ་དང་ནང་འདྲེན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་གསལ་འགྲེལ་བྱས་
པ། སྔ་སྣུར་དུ་ཞིབ་དཔྱད་ཚད་ལེན་སྒྲིག་གཞི་དང་དེ་
བཞིན་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་དང་འབྲེལ་གཏུག་གྲོས་མོལ་
བྱས་ནས་ཤར་གཏོང་བགྲོད་ལམ་བཏོད་དེ། སྙན་
སེང་ཞུས་པ་འཕྲལ་མར་ཞིབ་བཤེར་ཐུབ་པ་དང་ཞིབ་

དཔྱད་ཚད་ལེན་བྱེད་ཡུན་དེ་སྔའི་བཟའ་བཅའི་མ་དཔེ་
ལས་བརྒྱ་ཆ་50ཐུང་དུ་བཏང་ཡོད། བཟའ་བཅའི་
བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཆེས་ནན་ཤོས་བཞི་དོན་འཁྱོལ་ནན་པོ་
བྱེད་པའི་སྔོན་འགྲོའི་ཆ་རྐྱེན་འོག ཚད་གཞི་མཐོ་
ཤོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕན་འབྲས་ཆེ་བའི་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་དང་
སྟབས་བདེའི་མང་ཚོགས་མཉམ་འདྲེས་ཐུབ་པར་བྱས་
ནས་མཐའ་མཚམས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་སྣང་ཆེ་རུ་
བཏང་ཡོད།
ལྷ་སའི་འགག་སྒོའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་སྐྱིད་གྲོང་
འགག་སྒོའི་འགན་འཁུར་བས་ཕྱི་ཕྱོགས་ཚོང་དོན་
ཞབས་ཞུའི་ལས་དོན་མུ་མཐུད་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པ་དང་ལྟ་
སྐུལ་དོ་དམ་གྱི་བྱ་ཐབས་ལེགས་སུ་བཏང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་
གཉིས་པོའི་མཐའ་མཚམས་མང་ཚོགས་ལ་མུ་མཐུད་
སྒུལ་ཤུགས་གསར་པ་བསྣན་ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་ཚོང་དོན་
ཐོན་ལས་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་མྱུར་ཚད་ལ་
སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད།
ཚོང་དུད་མིག་དམར་ཚེ་རིང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
མཐའ་མཚམས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཉོ་འཚོང་སྲིད་ཇུས་
བརྒྱུད་ང་ཚོ་རང་ཁྱིམ་གྱི་སྒོ་རྩར་ལས་ཞུཊ་ཐུབ་པ་དང་
འཚོ་བ་ཉིན་རེ་ལས་མ་འདས་པར་ལེཊ་སུ་ཕྱིན་ཡོད་
ཅེས་བཤད། （ཉི་མ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ལྷ་སའི་འགག་སྒོས་ནེ་པ་ལའི་ཇ་བོད་ལྗོངས་སུ་ནང་འདྲེན་བྱ་རྒྱུར་རོགས་རམ་བྱས་པ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཉེ་ཆར། གསར་
འགོད་པས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་
ཤེས་རྟོགས་བྱས་པར་གཞིགས་ན། ནན་ཅིང་གྲོང་
ཁྱེར་ཐེན་ཀྲེང་སློབ་ཆུང་གིས་ལྷ་སའི་འབྲོག་ཁུལ་དུ་
དཔེ་དེབ་ཞལ་འདེབས་སུ་འབུལ་བའི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་
བ་དང་། དཔེ་དེབ་6000ཙམ་གྲབས་གསོག་བྱས་
ཏེ་ད་ལོའི་ཟླ་4པར་ལྷ་སར་དབོར་རྒྱུ་རེད།
ད་ཐེངས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ཞལ་འདེབས་སུ་འབུལ་
བའི་བྱེད་སྒོ་དེ་ནན་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་ཐེན་ཀྲེང་སློབ་
ཆུང་ལོ་རིམ་གསུམ་པའི་འཛིན་གྲྭ་གསུམ་པའི་སློབ་
གྲོགས་ཀྲུའུ་ཁོ་ཡུས་ཀྱིས་སྤེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་
དང་། དེ་སྤེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁོང་གིས་གནམ་
མཚོར་དབྱར་གསེང་རིང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ཉམས་
མྱོང་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། ཀྲུའུ་ཁོ་ཡུས་ཀྱིས་ན་
ནིང་དབྱར་གསེང་རིང་ང་གནམ་མཚོར་དཔེ་ཀློག་
མཉམ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཞིག་ལ་ཞུགས་ཤིང་། ངས་
ད་དུང《ལྕི་བའི་བསམ་འདུན》དང་། 《ཐོ་ཡོར་
པ》སོགས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་མཉམ་སྤྱོད་བྱས་པ་
ཡིན། དེ་གར་ཡོད་པའི་གྲོགས་པོ་ཆུང་ཆུང་ཚོས་
ཉན་ནས་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ནན་ཅིང་

དུ་ལོག་རྗེས་ང་དང་སློབ་གྲོགས་ཚོས་གྲོས་བསྡུར་
བྱས་ནས་དགེ་རྒན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་འོག ང་ཚོས་
དགའ་ཤོས་བྱེད་པའི་དཔེ་དེབ་ལྷ་སའི་གྲོགས་པོ་
ཚོར་ཞལ་འདེབས་སུ་འབུལ་རྒྱུའི་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་
ཞེས་བཤད་པ་རེད།
བྱེད་སྒོ་དེ་སྤེལ་རྗེས་ནན་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་ཐེན་
ཀྲེང་སློབ་ཆུང་གི་དགེ་སློབ་ཚོས་དང་ལེན་ཧུར་ཐག་
ཞུས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་འདེམས་ཞིབ་
ཚགས་བྱས་པའི་དཔེ་དེབ་ཞལ་འདེབས་སུ་བརྒྱབ་
པ་དང་རིམ་རྩིས་བྱས་ན་དེབ་6000ཙམ་ཟིན་ཡོད་
པ་རེད། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ལས་
དོན་མི་སྣ་བཀྲ་ཤིས་མཚོ་མོས་གསར་འགོད་པར་ལྷ་
ས་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་ད་རེས་ཀྱི་དཔེ་
དེབ་ཞལ་འདེབས་བྱེད་སྒོར་སྤྲོ་སེམས་འཁོལ་བའི་
དགའ་བསུ་དང་སྙིང་དབུས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་
དང་། དེ་ནི་ལྷ་སའི་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་ཕྲུ་གུ་ཚོར་
དངོས་པོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་
ཟད། ཁོང་ཚོའི་བསམ་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་གཅེས་
སྐྱོང་དང་འཚོ་བཅུད་བྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ལྷ་
ས་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་དཔེ་དེབ་ཁག་
བགོས་དང་དོ་དམ་ལས་དོན་ལ་གཞོགས་འདེགས་

ཧུར་ཐག་བྱས་ནས་དཔེ་དེབ་དེ་དག་གི་ནུས་པ་
འདོན་སྤེལ་གང་ལེགས་བྱས་ཏེ། ལྷ་སའི་འབྲོག་
ཁུལ་གྱི་སློབ་གསོའི་བྱ་གཞག་ཆེད་སྟོབས་ཤུགས་
ལེགས་སྐྱེས་སུ་འབུལ་རྒྱུའི་འགན་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་
ཞེས་བཤད་པ་རེད།
ད་ཐེངས་ཀྱི་ཞལ་འདེབས་འབུལ་བའི་བྱེད་
སྒོའི་ཐོག་ནས་ནན་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་ཐེན་ཀྲེང་སློབ་
ཆུང་གི་དགེ་སློབ་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགན་འཁྲིའི་
བསམ་པ་དང་གཅེས་སེམས་མཚོན་པར་མ་ཟད།
སྤྱི་ཚོགས་ལས་རིགས་ཁག་གི་དོ་ཁུར་རྒྱ་ཁྱབ་དང་
དང་ལེན་ཧུར་ཐག་ཀྱང་ཐོབ་ཡོད་པ་རེད། ཚང་
མས་ཐུན་མོང་ཐོག་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་བརྒྱུད་ལྷ་
སའི་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་ཕྲུ་གུ་ཚོས་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་མཚོའི་
ནང་ཅི་དགར་རོལ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུགས་འདུན་
མངོན་འགྱུར་ཡོང་བའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། ལྷ་ས་གྲོང་
ཁྱེར་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་ལྷ་སའི་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་
སློབ་གསོའི་བྱ་གཞག་འཕེལ་རྒྱས་ལ་མུ་མཐུད་དོ་
ཁུར་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཏེ་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་ཕྲུ་གུ་ཚོར་
དེ་བས་ལེགས་པའི་དཔེ་ཀློག་དང་སློབ་སྦྱོང་གི་ཁོར་
ཡུག་གཏོད་རྒྱུ་རེད།
（པ་ཚེས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ནན་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་ཐེན་ཀྲེང་སློབ་ཆུང་གིས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ལ་དཔེ་དེབ་6000ཙམ་ཞལ་འདེབས་སུ་ཕུལ་བ།

གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་
ཕྱོགས་བསྡུས་བཅོས་སྒྲིག་ཆེན་མོ་བྱེད།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）ཕྲུ་གུས་རང་བྱུང་ཁམས་
ལ་བཅངས་པའི་བརྩེ་བ་དེ་ལྷད་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད། རང་ཉིད་དང་ལོ་བདུན་ལ་སླེབས་པའི་བུ་མོས་
མཉམ་དུ་ཤིང་པད་མ་བཙུགས་ཡོད། དེ་ནི་དོན་སྙིང་
ཆེན་པོ་ལྡན་པའི་བྱ་བ་ཞིག་རེད་ཅེས་བཤད།
ལེ་དབར་སྟོང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡོད་པའི་བྱང་གསུམ་ས་
ཁུལ་དང་། བྱང་གསུམ་ལས་གྲྭའི་མཚོན་རྟགས་རང་
བཞིན་གྱི་གཡུལ་འགྱེད་ཆེན་པོ་གསུམ་སྔ་ས་ནས་བརྒྱབ་
ཟིན་ཡོད། ནང་སོག་ཀུའུ་པ་ཡན་ནོའར་གྲོང་ཁྱེར་ལིན་
ཧོ་ཆུས་རྒྱལ་གཉེར་ཤིན་ཧྭ་ནགས་རའི་བཟོ་པ་ཚོས་དཔྱིད་
དུས་ཀྱི་ནགས་གསོའི་གྲ་སྒྲིག་ལས་དོན་སྒྲུབ་བཞིན་ཡོད།
ནགས་རའི་འགོ་ཁྲིད་གཞོན་པ་ཀྲེན་ཀེ་ཝུན་པིན་གྱིས་ད་
ལོར་ནགས་གསོ་མུའུ་ཁྲི་ཙམ་བྱས་ཏེ་མུའུ་500ཟིན་པའི་
འགན་ལེན་རང་བཞིན་གྱི་སྡོང་ཕྲུག་ར་བ་བསྐྲུན་རྒྱུ་ཡིན་
ཞེས་བཤད།
རྒྱལ་ཁབ་ནགས་ལས་དང་རྩྭ་ཐང་ཅུས་བྱང་གསུམ་
ཅུས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་འགན་འཁུར་བས་མིག་སྔའི་བྱང་གསུམ་
ལས་གྲྭའི་འགག་སྒྲོལ་དམག་འཐབ་འགོ་ཡག་པོ་བཙུགས་
ཐུབ་ཡོད། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་འདུ་འགོད་ལ་ཇུས་འགོད་
དང་ཕྱོགས་བསྡུས་བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པར་མ་ཟད།
ད་དུང་གྲུབ་འབྲས་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་རྒྱུར་དེ་བས་སྣང་
ཆེན་བྱས་ནས་ལྗང་མདོག་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་སྤུས་ཀ་
ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ་རེད་ཅེས་བཤད།
ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་། ཆུ་མཛོད་དང་། དངུལ་
མཛོད། འབྲུ་རིགས་མཛོད། ཐཱན་མཛོད་བཅས་ཡིན་
པའི་ནགས་ཚལ་གྱི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་སྔར་བས་མི་
སེམས་སུ་འཇགས་ཡོད། དཔྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་རབ་ཏུ་
བཞད་པའི་དུས་བཟང་འདི་ནི། ཤིང་འཛུགས་ནགས་
བཟོའི་ལས་ལ་བྲེལ་བཞིན་པའི་མི་རྣམས་ལ་དབང་བ་ཞིག་
ཡིན་པར་མ་ཟད། ཕུགས་འདུན་ཡིད་ལ་བཅངས་པའི་
ནགས་ཚལ་གཉེར་སྐྱོང་བ་དང་ནགས་ལས་ཚན་རིག་ཞིབ་
འཇུག་པ་རྣམས་ལ་དབང་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད།
ཞོགས་པར་ཀྲེ་ཅང་ཧང་ཀྲོའུ་གྲོང་ཁྱེར་ཁྲོན་ཨན་
རྫོང་ཆན་ཏའོ་མཚེའུ་ཡི་ནགས་རའི་མུ་ཏིག་ཕྱེད་གླིང་རྟེན་
གཞིའི་ཐོག་གསོམ་སྡོང་སོགས་སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་དཔལ་འབར་

བའི་ཤིང་རིགས་སྣ་ཚོགས་སྐྱེ་མཚར་ཡག་པོ་བྱུང་ཡོད།
དེ་ནི་ཀྲུང་གོའི་ནགས་ལས་ཚན་རྩལ་ཁང་གི་ཚ་
བའི་ཡུལ་གྱི་རྩེ་ཤིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་ཞིབ་འཇུག་པ་
ཀྲང་ཅིན་ཕིང་གི་ཚོགས་པས་ལོ་མང་རིང་འཚོལ་ཞིབ་
ཞིབ་ཚགས་བྱས་པའི་ནགས་ཚལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡལ་
འདབ་དང་སྡོང་ཕྲན་གསོ་བ་སོགས་ནགས་འོག་གི་ཟོག་
རོ་གསོ་སྤེལ་བྱེད་པའི་ནོར་བུ་ཞིག་རེད། ཀྲང་ཅིན་
ཕིང་གིས་སྐྱེ་འཚར་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཡག་པོ་ཡོད་སྟབས་ཁྲོམ་
རའི་དགའ་བསུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་
དང་། ཁོང་གིས་ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་ལ་མུ་མཐུད་
ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་ནས་སྤུས་ཚད་དེ་བས་མཐོ་བའི་
ནགས་ཚལ་གྱི་བཟའ་བཅའ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་སྔོག་
འདོན་དང་སྐྱེད་སྲིང་བྱེད་པ་དང་། ཚན་རྩལ་སྟོབས་
ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནགས་ཚལ་ལས་ཞིང་པར་འབབ་
འཕར་ཕྱུག་འགྱུར་ཡོང་རོགས་བྱས་ཏེ། ནགས་ཚལ་
ཐོན་ལས་འདི་ཉིད་དེ་བས་རིན་ཐང་ལྡན་པའི་ལྗང་
མདོག་ཐོན་ལས་ཆེན་པོར་འགྱུར་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་ཧུར་
ཐག་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད།
དཔྱིད་རླུང་བསིལ་བསིལ་དུ་ལྡང་བ་དང་བསྟུན་
ནས་རི་ཀླུང་ཀུན་ལ་ལྗང་མདོག་གི་ན་བཟས་ཡོངས་སུ་
བཀླུབས་ཡོད།
རྒྱལ་ཁབ་ནགས་ཚལ་དང་རྩྭ་ཐང་ཅུས་ཀྱི་འབྲེལ་
ཡོད་འགན་འཁུར་བས་2024ལོར་རང་རྒྱལ་གྱིས་གཞི་
ཁྱོན་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ས་ཆ་སྔོ་འགྱུར་བྱ་སྤྱོད་མུ་མཐུད་
སྤེལ་ནས་གཙོ་གནད་ལ་དམིགས་པ་དང་། གྲུབ་
འབྲས་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་བ། ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུ་
འདོན་པ་བཅས་བྱས་ཏེ། མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་ཀྲུང་
གོའི་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་བ་དང་། མི་དང་རང་བྱུང་ཁམས་ཞི་མཐུན་
མཉམ་གནས་ཀྱི་དེང་རབས་ཅན་ལ་སྐུལ་འདེད་
མགྱོགས་པོ་གཏོང་ཆེད་ལེགས་སྐྱེས་དེ་བས་ཆེ་བ་འབུལ་
རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད།
（ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་པེ་ཅིང་ནས་ཟླ་3
ཚེས་12ཉིན་འབྱོར་བའི་གློག་འཕྲིན）
（བྱམས་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）སྔོ་འགྱུར་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་
ལ་སྨི་ངོས་གྲུ་12366 སློབ་ཁྲིད་ཐོག་ཁང་གི་རྒྱ་
ཁྱོན་ལ་སྨི་ངོས་གྲུ་5371བཅས་ཡོད་པས། ཁྱོན་
འཛིན་གྲྭ་36དང་སློབ་མ་1620ཆུད་ཐུབ། མིག་
སྔར་སྒྲོམ་གཞི་གཙོ་བོ་ཚང་མ་བསྐྲུན་ཟིན་ནས་
མཛེས་བཟོ་བྱེད་པའི་དུས་མཚམས་སུ་སླེབས་ཡོད་
ཅེས་བཤད།
གསར་འགོད་པས་དངོས་སུ་མཐོང་བར་
གཞིགས་ན། སློབ་གྲྭའི་ནང་། སློབ་ཁྲིད་ཐོག་
ཁང་ཕུད་ད་དུང་ཕྱོགས་བསྡུས་ཐོག་ཁང་དང་། ཟ་
ཁང་། ལུས་རྩལ་ཐང་། གཟིགས་སྟེགས་སོགས་
ཡོད་ཅིང་། ཕྱོགས་བསྡུས་ཐོག་ཁང་ནང་དུ་ཚན་
རིག་སློབ་ཁང་དང་། མཛེས་རྩལ་ཁང། རོལ་

མོའི་ཁང། ཞབས་བྲོ་ཁང་། བྱེད་སྒོ་ཁང་།
དཔེ་མཛོད་ཁང་སོགས་ཚུད་པ་དང་། ལུས་རྩལ་
ཐང་དུ་ལག་རྩེད་སྤོ་ལོ་ཐང་དང་། འཕྲོད་བསྟེན་
ཁང་། གཟུགས་གཞིའི་ཞིབ་དཔྱད་ཁང། ནུས་
པ་མང་བའི་གར་སྟེགས་སོགས་ཚུད་པ། ཕྱི་རོལ་གྱི་
ལུས་རྩལ་ཐང་ལ་ཆ་མཚོན་ན་ལུས་རྩལ་ཐང་དང་
གཟིགས་སྟེགས་ཀྱིས་སློབ་མ་ཚོའི་ལུས་རྩལ་དང་
འགྲན་བསྡུར་ལ་ལྟ་བའི་དགོས་མཁོ་སྐོང་ཐུབ།
གཞན་ཡང་སློབ་གྲྭས་ད་དུང་ཟ་ཁང་ནང་དྲོད་
རླངས་མཁོ་འདོན་སྒྲིག་ཆས་བསྒྲིགས་ནས་དགེ་སློབ་
ཚོར་དྲོ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་སློབ་སྦྱོང་དང་འཚོ་བའི་ཁོར་
ཡུག་ཅིག་བཏོད་ཡོད།
ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་སློབ་ཆུང་བཅུ་པའི་རྣམ་གྲངས་

ནི་བྱང་སྐོར་ལམ་གྱི་བྱང་ངོས་དང་སེ་ར་ལམ་གྱི་ནུབ་
ངོས་སུ་གནས་ཤིང་། སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་མུའུ་53ཙམ་
ཟིན་པ་དང་ཁྱོན་མ་དངུལ་སྒོར་ཁྲི་10075.36
བཏང་བ་རེད། རྣམ་གྲངས་བསྐྲུན་ཟིན་རྗེས།
ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་གྲོང་བྱང་ཁུལ་གྱི་མང་ཚོགས་ཀྱི་བུ་
ཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་སློབ་ཞུགས་དགོས་མཁོ་སྐོང་ཐུབ་རྒྱུ་
དང་། གྲོང་ཁྱེར་ནང་ཁུལ་ཁག་གི་སློབ་བསྡུའི་
གནོན་ཤུགས་ཆུང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། ཝང་ཞའོ་པིན་
གྱིས་རྣམ་གྲངས་དེ་ཟླ་དྲུག་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་ཞིབ་
བཤེར་རྩིས་ལེན་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཟླ་བདུན་པར་སློབ་
ཁྲིད་སྒྲིག་ཆས་སྒྲིག་སྦྱོར་བྱ་རྒྱུ། ཟླ་བརྒྱད་པར་
དངོས་སུ་སློབ་མ་བསྡུ་རྒྱུ་རེད་ཅེས་བཤད།
（ཨོ་རྒྱན་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་སློབ་ཆུང་བཅུ་པའི་འཛུགས་སྐྲུན་རྣམ་གྲངས་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་ངང་སྤེལ་བཞིན་པ།